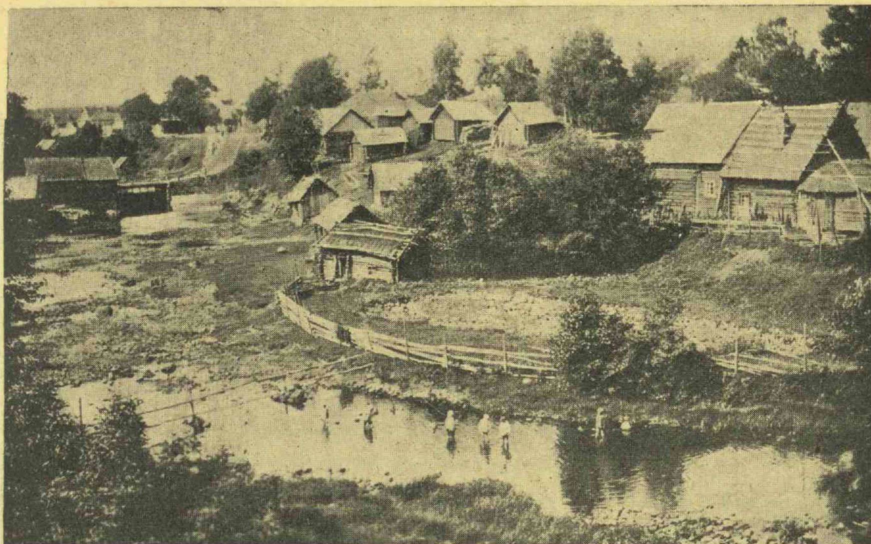

LUO LIPPUJEN!

1937 N:o 18. Lokakuun 8 p:nä

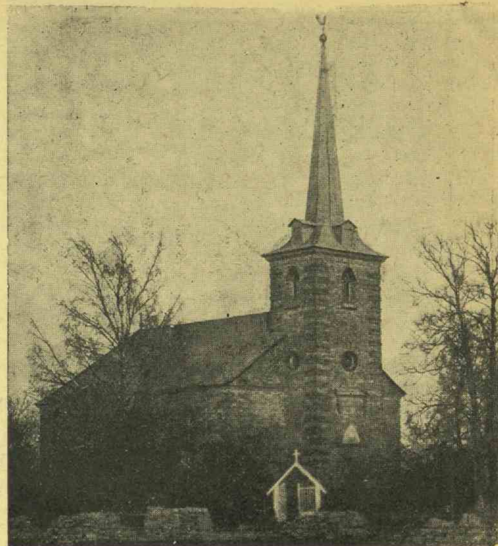
„Herra, armahda meitä! Kansas yllätti yö. Käymme kolkkoja teitä, kasvoja älä peitä, poikki kahleemme lyö!“ — Inkeriläisiä ränsistyneen rukoushuoneen edustalla.

Muuan inkeriläinen kylä, ionka varsinaiset asukkaat odottavat jossain Hiipinän pakkotyömailla talven tuloa vaatteet riekaleina, aliravittuina, palavan koti-ikävän kalvaessa mieliä.

Iltahetki karjalaisessa pirtissä.

Kolppanan kirkko, jonka torni kaadettiin traktorin avulla v. 1929, koska se „vaikeutti lentoliikennettä!“

Väärä raja

„Mykkänä kätkee kuusikko väärää rajaa,
— piirtoa mustaa sielujen kauppiaan.
Toisella puolen pyöveli kansaa ajaa;
toisella puolen pyöveli siunataan.

Toisella puolen kiihkossa sairaan pyyteen.
Baabelin papit rikkovat valojaan.
Toisella puolen uskovat ihmisyyteen
sokeat narrit laakerit kulmillaan.

Yhäti riehuu pyöveli punapaita,
räiskyvät lieskat Moolokin rovion.
Kuinkahan kauan taakkana kattaa maita
matalapaine tappava, valoton?"

HEIKKI ASUNTA.

Eräs karjainen tsasouna, jossa onneton kansa pelokkaana rukoilee valoa yöhönsä

KAIKKI PARHAAKSEMME

Mutta me tiedämme, että kaikki yhdessä vaikuttaa niiden parhaaksi, jotka rakastavat Jumalaa, niiden jotka hänen aivoituksensa mukaan ovat kutsutut.

Room. 8:28.

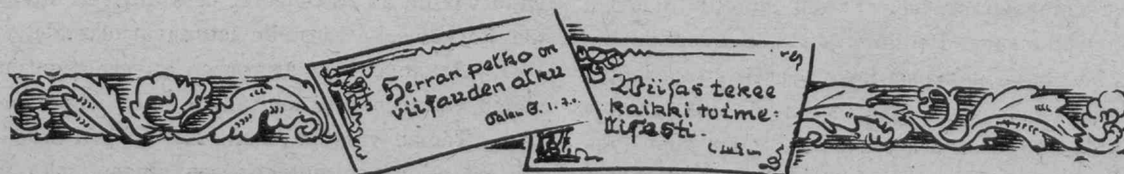
Voiko ihminen pyytää enää enempää kuin mitä nämä muutamat sanat lupaavat! Niihinhän sisältyy koko evankeliumin lohtu ahdistusten ja vastoinkäymisten painamalle ihmiselle. Kaikki vaikuttaa niitten parhaaksi, jotka rakastavat Jumlaa. Kuinka voi paha, synnin turmelema ihminen rakastaa Jumalaa? Jos hänessä jotain rakkautta on, eikö se ole vain rakkautta maailmaan ja omaan lihan? Sellainen on ihminen; eikä hän voikaan omalla rakkaudellaan itseään pelastaa. Mutta muistakoon jokainen, että "siinä rakkaus on — ei siinä, että me rakastimme Jumalaa, vaan siinä, että hän rakasti meitä ja lähetti Poikansa meidän syntiemme sovitukseksi" (1 Joh. 4: 10).

Huomatkaamme ennen kaikkea tuo paljon puhuva sana k a i k k i. Se juuri on painavinta tässä asiassa. K a i k k i vaikuttaa meidän parhaaksemme, sekin joka ihmissilmin arvosteltuna näyttää tuottavan vain pelkää turmiota. Helppohan meidän olisikin ymmärtää menestys ja myötäkäyminen Jumalan hyväksi johdatukseksi. Tyynen ja rauhan keskellä tuntuu hänen läsnäolonsa aivan kuin itsestään selvältä. Mutta murhepäivien, ahdinkojen ja katkerien pettymysten keskellä ei ihmisparka enää jaksa turvata taivaallisen Isän huolenpitoon. Luottavan uskon tilalle astuu katkera ajatus Jumalan kaukaisuudesta, jopa hänen armottomuudestaan tai epäoikeudenmukisuudestaan.

Ja kuitenkin kaikki onnettomuudet, tuska ja ahdistus ovat hyvän Jumalan suomia, meidän parhaaksemme tarkoitettuja. Tämä tuntuu mahdottomalta; helpompi on siitä puhua kuin elää se todeksi omalla kohdallaan. Jumalan tiet ja suunnitelmat ovat toiset kuin meidän. Hänellä on valta maailmassa sittenkin. Pahat voimat ja henkivallat saavat kyllä riehua, mutta Jumala on kaikkivoipa. Jumala on omiensa kanssa niin sodan kuin rauhan, onnettomuuksien ja onnen päivinä. Eihän hiuskarvaakaan putoa päästämme taivaallisen Isän tietämättä.

Suomen kristikansalla ja sen isänmaataan rakastavalla kansanosalla on edessään vaikeat ajat. Näitäkin koettelemuksia tarvitaan. Ne ovat Jumalan sallimia välttämättömyyksiä. Pahuus, itsekkyys ja maailmallisuus, jotka toistaiseksi pitävät valtaa, ovat pantu palvelemaan vain hänen hyviä aivoituksiaan Pyytäkäämme vain rohkeutta ottaa kaikki Jumalan kädestä. Hän pitää huolen omistaan ja myöskin tämän kansan kohtaloista. Kun Herra on puolellamme, kuka voi olla meitä vastaan. Sillä varmaa on, että ei "kuolema eikä elämä, ei enkelit eikä henkivallat, eikä nykyiset eikä tulevat, ei voimat, ei korkeus eikä syvyys, eikä mikään muu luotu voi meitä eroittaa Jumalan rakkaudesta, joka on Kristuksessa Jeesuksessa."

OLAVI LÄHTEENMÄKI.

TARTON TANSSI

„Käy Tartossa tanssi nyt kaamean yön,
kera ryssien karkeloidaan. . .”

B. Gripenberg.

Se nimi, joka luo synkimmän varjonsa yli Suomen uusimman historian on *Tartto.* Tartossahan luotiin rauha, jonka kaameat seuraukset näkyvät nyt Karjalan ja Inkerin lopullisena hävityksenä.

Tarton rauha luotiin Suomelle mitä edullisimmassa olosuhteissa. Neuvostoliitto oli täydellisessä kaaostilassa, sen armeijalta puuttuivat kuri ja aseet ja se oli kärsinyt raskaita tappioita taistellessaan Venäjän nykyisiä reunavaltioita vastaan. Juuri siihen aikaan kun Suomen ja Neuvostoliiton valtuutetut istuivat Tarton neuvottelupöydän ääressä taisteli Venäjä sisällissotia emigranttikenraaleja vastaan ja kenr. *Veygandin* johtamat puolalaiset divisioonat saarsivat *Budjennyin* joukkoja Varsovan edustalla. Kerrotaan puolalaisten senvuoksi kehoittaneenkin Suomen rauhanneuvottelukuntaa lykkäämään neuvotteluja toistaiseksi, mutta turhaan. Lykkäyspyyntöön sanotaan neuvottelukunnan saaneen lakoonisen määräyksen: *„Rauha tehtävä millä hinnalla hyvänsä”.*

Tarton rauhansopimuksen sisältöä on monissa eri yhteyksissä senjälkeen laajastikin selostettu. *K. J. Ståhlbergin* regismin ihailijat ovat tätä rauhansopimusta pitäneet jonkunlaisena edistysmielisen diplomatian saavutuksena. Olipa Kivimäen hallituksen aikana sen arvosteleminenkin vankeuden uhalla kielletty. Toiset ovat taasen sitä kironneet, varsinkin rajantakaisen karjalaisen ja inkeriläisen väestön keskuudessa. *Bobi Sivén* ampui senjohdosta kuulan sydämensä läpi piirsi ulkoministeri Holstille kirjoittamassaan kirjeessä nuorukaiskädellänsä lujat sanat: *„Toivon että vain tällä teollani edes omalta osaltani korjata sen vääryyden, jonka Suomi on Karjalaa kohtaan tehnyt”.*

Jotta ei totuus unohtuisi lienee syytä tässäkin yhteydessä palauttaa mieliin muutamia kohtia Tarton rauhansopimuksen sisällöstä:

Rauhansopimuksen mukaan Suomi sitoutui olemaan pitämättä omistamaansa Pohjoisen Jäämeren rannikkoon kuuluvilla vesillä vedenalaisia laivoja, aseistettuja lentokoneita, sataa tonnia suurempia sotalaivoja, lukuunottamatta enintään viittätoista korkeintaan neljänsadan tonnin suuruista sota-alusta. Samoin tulivat kielletyiksi yllämainittujen laivojen tarpeita suuremmat sotatukikohdat ja -satamat. Venäläisille myönnettiin vapaa kauttakulkuoikeus Petsamon läpi Norjaan.

Suomi sitoutui poistamaan sotajoukkonsa *Repolasta* ja *Porajärveltä,* joitten kuntien väestö oli vapaaehtoisesti tahtonut liittyä Suomeen, 45 päivän kuluessa. Kunnat liitettiin Venäjään.

Suomi sitoutui olemaan sotilaallisesti varustamatta sille Suomenlahdella kuuluvia Suursaaren, Someron, Narvin, Seiskarin, Peninsaaren, Lavansaaren, Suuren ja Pienen Tytärsaaren sekä Rödskärin saaria.

Suomi sitoutui hävittämään Inon ja Puumalan linnoitukset.

Kumpikin sopimuspuoli sitoutui olemaan pitämättä Laatokalla 100 tonnia suurempia sotalaivoja, mikä merkitsee, että niinkauan kuin Suomella ei ole Suomenlahden—Laatokan välistä kanavaa, mahdollisen sodan aikana vain Venäjä voi Laatokalla suurempia sotalaivoja pitää.

Suomenlahden kalastajille koitui kohtalokkaaksi se, että Suomen aluevesiraja vedettiin niin lähelle Kannaksen rannikkoa, että kalastajat menettivät kaikki parhaat kala-apajansa. Tästä syystä ovat Suomenlahden kalastajat joutuneet surkeaan taloudelliseen ahdinkotilaan ja ovat usein joutuneet virumaan Leningraadin vankiloissa pitkiä aikoja ryssäläisten rajavartioviranomaisten pidättäminä.

Erikoiset takeet annettiin rauhansopimuksessa Itä-Karjalan itsehallinnosta. Nyt kun Neuvostoliitto on Itä-Karjalassa pannut toimeen paikallisen asujamistoa „likvidoinnin” tavalla, jolle vain turkkilaisten Armeniassa aikoinaan toimeenpanemat verilöylyt vetävät vertoja, on syytä palauttaa mieliin edes osa näiden deklaratioiden sisällöstä:

Venäjän Sosialistinen Federatiivinen Neuvostotasavalta vakuuttaa Arkangelin ja Aunuksen kuvernementtien karjalaiselle väestölle seuraavat oikeudet:

1. Arkangelin ja Aunuksen kuvernementtien karjalainen väestö nauttii kansallista itsemääräämisoikeutta.
2. Tämän väestön asuma Itä-Karjala muodostaa sisäisissä asioissaan autonomisen alueen, joka federatioperusteilla kuuluu Venäjän valtakuntaan.

Rehtori Hilja Riipinen

He odottavat

Kivisellä paadella vaskisen muistomerkin juurella on pieni havuseppele Sinimustin nauhoin. On ollut Isänmaallisen kansanliikkeen nuorilla juhla. Se on heiltä. Niin on kaunis tapa.

Pian kaksikymmentä vuotta on viety kukkia niille paikoille. Kaksikymmentä vuotta puhuttu kauniisti. Noudettu uskoa ja toivoa ja voimaa elää, uhripaikoilta. Saatu aina uutta.

Eikö nyt olisi aika antaa enemmän kuin kukkia ja sanoja. Te nuoret tunnette varmaan, *että he odottavat.* Vapautemme sankarit odottavat. Te tunnette varmaan, että he vetoavat Teihin nuorisoon, joka astuu sukupolvea nuorempaan heidän muistonsa ääreen.

Te tiedätte, että heidät on petetty. Tähän asti petetty. Valtiollista elämää hallitseva sukupolvi on pettänyt heidät. Pitänyt markkinatavarana aarretta, joka heidän verellänsä on saavutettu. On antanut ja antaa tahrata jos millaisin punaisin sormenjäljin. Aletaanhan niin olla jo siinä ettei paljon mitään pidetä pyhänä. Valtiollista elämää hallitseva sukupolvi suvaitsee vapautta häväistävän ja järsittävän sen perusteita. Puolue-elämän johto pitää tätä kansaa niin ahtaiksi muuratuissa poliittisissa karsinoissa, ettei niistä edes nähdä mitä maassa tapahtuu. Ei nähdä kuinka pitkälle jo on luisuttu kansallisten vapauttamme uhkaavien vihollisvoimien käsiin. Poliittiset johdot uskottelevat, että kaikki on hyvin. Kunnes sitten — herääminen voi olla kauhea.

Vapaus on maksanut tälle maalle tuhansittain tervettä parasta nuorta elämää. Te tunnette, nuoret, miten kallis ja ihana nuori elämä on. Vapautemme on maksanut tuhansille koko elämän pituisen kärsimyksen ja puutteen. Mutta tätä hallitseva sukupolvea, joka vapaudesta nauttii, ei näytä liikuttavan se puute ja kärsimys. Sallitaan jo herjatakin niitä, jotka kärsivät. Sallitaan punaisten johtomiesten julkisesti korkeilta paikoilta loukata vapaustaistelijoitamme ja häväistä kansaamme kunniaa. Sallitaan jos mitä — —

He odottavat — — — Sankarit odottavat, että tulee uusi rohkea suku, joka puhdistaa kaiken ja nostaa maan kunnian, joka vapauttaa maan punaisen kansainvälisyyspolitiikan häpeällisestä ikeestä. Menneet taistelijat odottavat sitä. Odottavat Teiltä isänmaalle vannoutunet nuoret. Sisäisesti ehjää ja kunniallista ja ulkonaisesti kunniakasta ja voimallista Suomea. Sellainen on tehtävä Teillä nuoriso.

Kaksikymmentä vuotta on viety kukkia ja puhuttu sanoja. Ei riitä vielä se. Tarvitaan kokonaisen uuden sukupolven elämäntyö. *Koko elämä on valmistettava, koko elämä terästettävä, Te nuoret, kansan kunniaa ja maan vapautta hoitamaan.*

Lapualla 30. 9. —37.

Hilja Riipinen.

---

3. Tätä aluetta koskevat asiat ratkaisee kansaneduskuslaitos, jonka paikallinen väestö on valinnut ja jolla on itseverotusoikeus alueen tarpeita varten, oikeus antaa asetuksia, jotka koskevat paikallisia tarpeita sekä järjestää sisäistä hallintoa koskevat asiat.

4. Paikallinen kansankieli on hallinnon, lainsäädännön ja kansanvalistuksen kielenä.

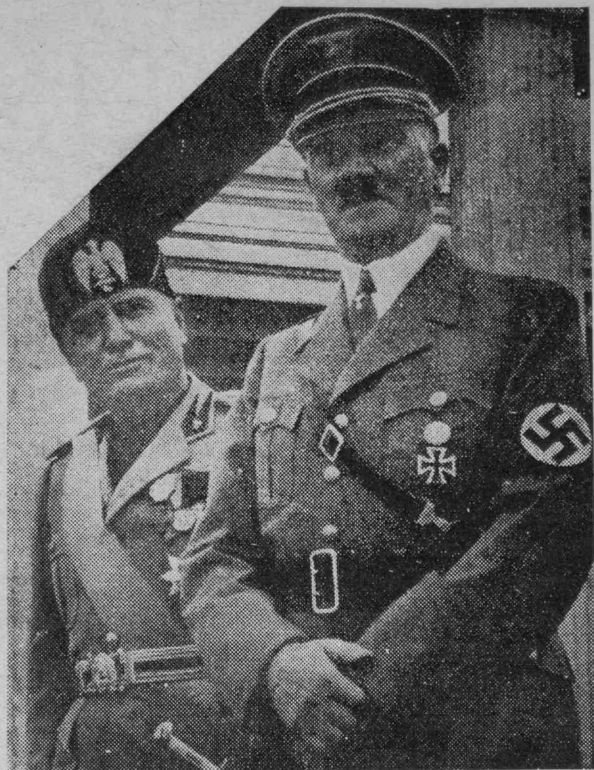
5. Itä-Karjalan autonomisella alueella on oikeus järjestää taloudellinen elämänsä omien paikallisten tarpeittensa mukaan ja sopusoinnussa Tasavallan yleisen talousjärjestelmän kanssa.

6. Venäjän Tasavallan sotilaallisen puolustustoimen yleisen uudestijärjestelyn yhteydessä tullaan Itä-Karjalan autonomisella alueella toimeenpanemaan miliisijärjestelmä, joka tarkoittaa pysyvän sotaväen hävittämistä

(Jatkuu siv. 370)

Kun kaksi kansaa löysivät toisensa

Silminnäkijän kertomus Mussolinin Saksanmatkalta

Fascismin ja kansallissosialismin luojat.

Berlinissä syyskuun 27 p:nä.

SININEN ON VOITTANUT.

Sunnunt. vietetty Saksan armeijan suuri sotilasharjoitus saavutti suorastaan uudenaikaisen suurtaistelun mittasuhteet. Tämän maailmansodan jälkeen suurimman saksalaisen taisteluharjoituksen merkitystä korosti erikoisesti Adolf Hitlerin ja Benito Mussolinin läsnäolo. Sotaharjoitus päättyi sinisen puolueen lyödessä perinpohjin punaiset joukot.

Johtajan ja hänen vieraansa silmien ohi vyöryivät uudenaikaisen taistelun eri vaiheet. Lentoaseen ja panssaroitujen joukkojen panos ylitti kaikki Saksan armeijan tähänastiset saavutukset. Liikkeitten verhoamiseksi käytettiin sumua, joka laskeutui taistelukentän ylle. Pilvistä ilmaantuivat lukemattomat lentokoneet yhä uudelleen näkyviin.

Tuhanssien tankkien ja lentokoneitten, tykistön ja jalkaväen yhteinen voimakas esiintyminen todisti jäävaämättömällä tavalla, että Saksan kansa on valmis vaatimaan itselleen oikeutta.

KAKSI JÄTTILÄISTÄ SUURKAUPUNGIN SYDÄMESSÄ.

Kansan rajattoman riemun vallitessa saapuivat Adolf Hitler ja Benito Mussolini pääkaupunkiin. Kymmenet-, ei sadat tuhannet kansalaiset Berlinistä ja maaseudulta sekä tuhannet ulkomaalaiset reunustivat yli 10 kilometrin pituisen tien, jota pitkin der Führer ja il Duce saapuivat. Upeimmassa juhlaasussaan oleva pääkaupunki teki voimakkaan vaikutuksen. Kaikkialla loistivat syysauringon valossa molempien maitten symboolit, vitsakimppu sekä kotka ja hakaristi yhdessä tuhansien lippujen kera. Erikoisen värikkään näyn tarjosi Under der Linden, jonka molempia katuvieriä koristivat ylväät pilaristot. Vain arkisessa asussa ollut neuvostolähetystö teki poikkeuksen.

Mussolini ja Göring keskustelevat sotaharjoitusten aikana.

Juhlakulkueen astuessa alas Heerstrassenin asemasillalta, asettui Hitler korkean vieraansa kera etualalle ja niin suuntasi riemusaatto kulkunsa miljoonakaupungin sydämeen. Berliiniläisten mieleen muistui varmaankin hetki, jolloin marsalkka Hindenburg saapui v. 1925 pääkaupunkiin samoja katuja pitkin kansan valitsemana presidenttinä.

Vain suurten persoonallisuuksien ja kansan kohtaaminen voi luoda tällaisen tunnelman . . .

TOUKOKUUNKENTÄN JUHLA.

Berliinin urheilupyhätön kellotornin juurella, josta aikoinaan metallin kumea ääni kutsui maailman nuorisoa kilpasille, on Langemarkin urhojen muistomerkki. Sen eteen aukenee „Toukokuun kenttä", jolle kerääntyneille miljoonille kansalaisille Mussolini ja Hitler esiintyivät tänään. He puhuvat samanaikaisesti eetterin halki Saksan ja Italian kansalle, sekä lausuvat varoittavan sanansa Euroopan muille valtiomiehille.

Mitä Hitlerillä ja Mussolinilla on sanottavaa, millaisia ovat heidän ajatuksensa, nämä kysymykset risteilevät tällä hetkellä vielä miljoonien mielissä, mutta tämän saapuessa lukijoille on koko maailma tietoinen siitä, millä lauseilla ja ajatuksilla nämä kaksi suurta Gaesaria ovat julistaneet kansojensa ystävyyden ja veljeyden liiton sekä oman henkilökohtaisen taistelutoveruutensa kaikkien maailman kansojen kuultavaksi.

Nuorison sana rintamamiehille

Tuhansia kätkivät eloon jääneet haudan poveen sinä keväänä, jonka hämärät, ehkä vain aavistuksina säilyneet muistot ajavat meidät isänmaan pyhien tunnusten alle, meidät, jotka vapauden koitteessa elimme vasta elämämme ensimmäisiä vuosia tai kuukausia.

Ja näille haudoille vieritettyihin paasiin olemme me nähneet kirjoitetun: *Ei koskaan enää!*

Ja nyt, ehtiessämme miehuuden ikään tai sen kynnykselle, olemme me nähneet, että se aika, jota eloon jäänyt rintamamies ei koskaan halunnut uudelleen elää, on tulossa ja osittain jo tullutkin.

Vapaussodan päättymisen kahdentenakymmenentenä muistovuoden aattona riehuu punainen rienaus karkeampana kuin koskaan ennen vapautemme aikana. Ja mikä raivostuttavinta, näitten rienaajien suun kautta puhuu vallassaolijain ääni ja mielipide.

Taitaa virallinen Suomi valmistautua viettämään rintamamiesten tekojen muistojuhlia!

Tuhannet rintamamiehet kulkevat käsipuolina, raajarikkoina, kerjuulla. Vapaussotamme kahdentenakymmenentenä muistovuoden aattona ummistaa virallinen Suomi silmänsä heidän kurjuudeltaan. Punaisten johtajat hekumoivat nähdessään köyhien rintamamiesten kärsivän. Onko heidän kostonsa hetki lyönyt. Ja vapaussodan kahdennenkymmenennen muistovuoden aattona äänestää virallisen Suomen edustaja punaista Espanjaa kansainliittoon.

Kun maamme kansallinen sanomalehdistö vaatii rintamamiehille eläkettä, kun se vaatii, että virallisen Suomen täytyy maksaa sotavelkansa vapaussotureille, ja kun se vaatii takeita siitä, että vapaussoturien perintöä ei kerta kerran jälkeen häväistäisi julkisilla foorumeilla, sanotaan, että se „kiihoittaa kansaa" ja että kansalliset järjestöt on hallituksen „ripeillä otteilla" kukistettava. Viime päivinä on tämä vaatimus tullut yhä jyrkemmäksi.

Rintamamiesten tunteman katkeruuden ja heidän tahtonsa on muuan vapaussoturi kiteyttänyt seuraaviin sanoihin:

„Meillä on maassamme tällä hetkellä vapaussodan suuren 20-vuotismuiston lähestyessä, kymmentuhantinen todellisen ryysyköyhälistön armeija kiitos niiden lääkitsemättömien haavojen, jotka tuo taistelu tuhansiin vapaustaistelijoihin iski. *Pantakoon siis tämäkin uljaan taistelun muisto toukokuun kuudentenatoista liikkeelle. Tuotakoon se sellaisenaan Helsingin suurtorille kansanrintaman juhlaparaatiin todistamaan siitä hengestä, jossa vapaa Suomi on Valkoisen armeijan testamenttia hoitanut. Puhukoot ryysyt ja huutakoon hätä totuuden julki siellä, missä kansan johtajat vaikenevat.* Elleivät valtion varat riitä sen kurjuuden poistamiseen, joka ikuisiksi ajoiksi häpäisee nyt elävän sukupolven, on yksityisellä suurkeräyksellä kuten talonpoikaismarssin päivinäkin saatava aikaan sellainen *kunniakkaitten ryysyjen marssi,* joka vavahduttaa tätä velvollisuutensa unohtanutta kansaa sydänjuuria myöten ja saa sen silmät avautumaan järkyttävälle todellisuudelle."

Suomen kansallismielinen nuoriso tarjoaa taistelutoveruuttaan rintamamiehille, niille, joitten rinnalle sortuivat vapaussotamme sankaripojat, niille invaliideille, joitten käsi tai jalka jäi mätänemään Ahvolan tai Ratinanniemen kentille, niille, jotka vaativat, että *„ei koskaan enää".*

Vapaussodan päivinä olimme vielä kehdoissa, talonpoikaismarssin aikana niinikään liian nuoria, mutta silloin, kun suomalainen rintamamies kolmannen kerran marssii pääkaupunkiin tuulettamaan niitten myyränpesien tunkkaista ilmaa, joissa punotaan nykyisen politiikan punaisia juonia, tahtoo Suomen kansallismielinen nuoriso tunnustautua hänen taistelutoverikseen ja se yhtynyt kansallinen nuorisojoukko, joka silloin seisoo rintamamiesten vierellä, on oleva nykyistä monin verroin voimakkaampi. Ja siunaten ovat tätä taistelua katsova hautakumpujensa alta vapaussodassa kaatuneet koulupojat, rengit, paimenet, sillä olisihan rintamamies ja nuoriso jälleen vienyt suuren asian yhdessä voittoon.

Silloin, kun punainen riena on mielestänne liian pitkälle mennyt, odottaa Suomen kansallismielinen nuoriso kutsuanne „luo lippujen".

Viljo Lius.

ULKOPOLIITTINEN KATSAUS

XIII

Ulkopolitiikan varsinaisen tarkkailijamme rehkiessä reserviläisen asetakki yllään Muolaan ryssänkielisessä Kyyrölän kylässä, täytyy lukijakunnan jälleen tyytyä vt:n kyhäilyihin.

Samalla hetkellä, jolloin Euroopan diplomaatit kumartelevat toisilleen vihreän veran äärellä, kohtasi kaksi tämän päivän historian suurinta jättiläistä toisensa. Ja voidaan väittää, että nyt vaihdetulla kädenpuristuksella on oleva lähivuosien tapahtumiin enemmän vaikutusta kuin kaikilla kansainvälisten diplomaattien maljapuheilla, joitten pitäjät vain aniharvoin tarkoittavat sitä mitä sanovat; koettavat vain puheittensa siroon sanahelinään kätkeä umpikierot aikeensa tai sitten eräissä tapauksissa — oman tyhmyytensä.

Kaksi kertaa aikaisemminkin on Hitlerin ja jonkun toisen suuren jättiläisen kohtaamisen avulla raivattu pois esteitä Saksan uuden aatesuunnan tieltä. Ensimmäinen tällainen oli Hitlerin ja Hindenburgin sovinto, jonka kautta Hitler teki tavallaan rauhan vanhan saksalaisen ajattelutavan kanssa ja teki liikkeestään näin kansansa suurten isänmaallisten pyrkimysten historiallisen jatkon.

Kesäkuun 14 p:nä 1934 kohtasivat Mussolini ja Hitler toisensa ensi kerran suurpoliittisten neuvottelujen ollessa kyseissä. Tuosta Venetsiassa vaihdetusta kädenpuristuksesta lienee peräisin se ennakkoluulottomuus ja yhä läheisempi ystävyys, joka Rooman ja Berliinin välillä on vallinnut.

Nyt äskettäin tapahtunut Mussolinin Saksanmatka lienee kiertänyt lopulliset mutterit Berliinin ja Rooman akselin päihin. Mihin pyrkii Saksan ja Italian yhdensuuntaistettu politiikka, sitä ei voida vielä yksityiskohdittain määritellä, mutta yhteinen *päämäärä* ainakin on selvä: marxilaisuuden ja Moskovan valtapyyteiden vastustaminen ja niitten lopullinen tuhoaminen. Tähän rintamaan pitäisi oman onnensa nimessä myös pienen Suomen heittää panoksensa, mutta turhaa lienee ulkopolitiikkamme johdolta odottaa tuota ainoata järkevää otetta.

Herra Holstin on Litvinov juutalaiselle ominaisella viekkaudella ja käyttäen apunaan myös „henkilökohtaista ystävyyttä" kietonut täydellisesti sormensa ympärille. Viimeisenä poliittisena vetonaan on herra Holsti tahrannut Suomen kansan hyvän maineen rippeetkin äänestämällä Espanjan punarosvojen puolesta Kansainliitossa. Paljon on Suomen kansa herra Holstin puuhia purematta niellyt, mutta tämä on jo jotain sellaista, että sen vuoksi tämä arvon herra ansaitsisi kansaltaan henkistä kuritusta kotimaahan saapuessaan, vaikka parasta hänen olisikin jäädä loppuijäkseen Geneveen. (Emme kehoita ketään pahaan, sanomme vain, että „ansaitsisi").

Moskovanmatkaansa voi herra Holsti vielä puolustaa sillä, että sen tarkoituksena oli järjestää heimokansojemme kurjaa asemaa hieman siedettävämmäksi sekä poistaa alituista jännitystilaa itärajaltamme, mutta millä voidaankaan puolustaa äänestämistä puna-Espanjan puolesta? Ei kerrassa millään.

Espanjassa ryssän suunnitelmat menevät karille ja samaa on ennustettava Kiinankin suhteen. Nyt on ryssä työntänyt kiinalaiset Japanin konekiväärien eteen, mutta se voi itsekin joutua samaan leikkiin mukaan.

Ja siitä ei ryssä selkäsaunatta selvinne.

Sitä toivoo

Paavo v.t.

PAKOLAISEN TARINA

NOVELLI

On hämärä, elokuinen Lapin ilta. Puut on leimattu, pöllit tehty. Kittilän tukkikämpässä lopetellaan parallaan illallista, joku on ennättänyt juoda jo kupin kahviakin. Miehet keskustelevat pikkuhiljaa muun maailman tohinoista ja tapahtumista. Koron Mikkokin, kalpea, pitkähkö leimuumies, Karjalan pakolainen, sanoo sanottavansa.

„Suu kiinni, ryssä!" kuuluu joku huutavan. Miehet naurahtavat hyväksyvästi. Mikko vaikenee, kävelee raskain askelin ovelle ja katselee vaiti tummuvaa taivaanrantaa antaen muiden rauhassa jatkaa jutusteluaan.

Joukossa on myös eräs nuori metsäharjoittelija, Heikki. Hän oli huomannut noiden miesten suonissa virtaavan verta, jossa voimakkaana eli isien ja esi-isien perintönä ryssän viha, ja hän oli iloinnut siitä. Mutta nyt tuntuu hänen mielensä katkeralta. Voiko karjalaista, Suomen heimon miestä sanoa ryssäksi? Ei ikinä!

Heikki puhelee Mikon kanssa ja saavuttaa tarkoituksensa. Tämä umpimieliseltä näyttävä mies alkaa kertoa hänelle avomielisesti kokemuksiaan:

— — —

„Kotini oli pienen järven rannalla lähellä Uhtuaa. Isälläni oli kohtalainen maatila, ja siellä sain elää onnellisen lapsuuden. Mutta jo nuorukaiseksi tultuani sain kokea elämän kovia koettelemuksia. Vallankumouksen laineet ulottuivat Karjalan saloillekin. Bolshevikit harjoittivat sortoa ja omavaltaisuutta.

Ollessani 14-vuotias, — siitä on jo kulunut melkein kaksi vuosikymmentä — tuli isäni eräänä iltana toivorikkain mielin kotiin. Hän kutsui minut luokseen ja sanoi:

Sinä olet jo tarpeeksi pystyvä auttamaan äitiä talon hoidossa. Minä lähden vapauttamaan tätä maata sorrosta. Jos jään sille tielleni, jatka sinä voittoon saakka samaa taistelua.

Enempää hän ei siitä puhunut, lähti vain seuraavana aamuna retkelleen. En oikein ymmärtänyt, mistä oli kysymys. Tunsin vain, että jotakin suurta tulee tapahtumaan.

Kun pian sen jälkeen kuulin tietoja Suomen vapaustaistelusta ja että suomalaisia osastoja on tullut vapauttamaan meidänkin maatamme ryssien ikeen alta, valtasi minutkin voimakas halu olla mukana siinä työssä. Uskoin isänikin liittyneen heihin. Puhuin äidilleni asioista, mutta hän puhkesi kyyneliin ja kielsi minua lähtemästä. Minua säälitti äitini, sairaalloinen, väsynyt ihminen, joten aioin luopua tuumastani. Yöllä en saanut unta, ajatukseni olivat isässä, taisteluissa ja kansani kohtaloissa. Itkin, en tiedä miksi, pitkän aikaa. Yht'äkkiä kuivuivat kyyneleeni. Nousin istumaan, katselin pimeätä pirttiä. Tunsin voimani ja rohkeuteni kasvavan. Hiivin hiljaa sängystä, puin päälleni ja kohta hiihtelin keväisillä hangilla kohti kirkonkylää. Aamulla hyväksyttiin minut Uhtuan suojeluskuntaan pienen, nuoresta iästäni johtuvan kinastelun jälkeen. Toivoin nyt löytäväni isäni, mutta kuulinkin hänen liittyneen kenr. Maynardin liittolaisjoukkoihin, jotka olivat lupailleet Karjalan itsenäistyttämistä. Yhdessä suomalaisten kanssa etenimme kohti Vienan Kemiä, jota vastaan teimme epäonnistuneen hyökkäyksen. Siihen loppui etenemisemme, meidän oli pakko peräytyä kotikirkolleni. Siellä koin nuoruuteni musertavan iskun. Englantilaisten johdossa oli Karjalan legioona, joka pakoitti meidät siirtymään Uhtuasta länteen rajaa kohti. Siinä joukossa näin isäni. Luulen, ettei hän minua huomannut, emmekä muutoinkaan joutuneet läheiseen kosketukseen. Olin murtunut. Isä poikansa ja poika isänsä vihollinen, molemmilla sama päämäärä: isänmaan pelastaminen saman sortajan kynsistä. Tunsin vihaa Englantia kohtaan, enkä suotta. Sen kylvämät epäluulot estivät vapaustaistelijain työn, sen kenraalin lupaukset pettivät rehellisen isäni, saivat hänet tietämättään rakastamansa kansan viholliseksi.

Kun kaikki toivo oli menetetty sillä kertaa ja osastomme hajoitettu, palasin kotiini. Kuulin siellä isäni päättäneen elämään kyllästyneenä päivänsä huomattuaan suuren erehdyksensä. Äitini oli tullut yhä sairaammaksi. Ja pian menetin hänetkin. — Olin orpo.

Liittolaisten poistuttua Karjalasta, saivat bolshevikit jälleen vallan käsiinsä karkoittamalla valkoisen hallituksen Suomeen. Huomasin silloin paremmaksi paeta rajan tälle puolelle. Toinenkin yrityksemme Vienan vapauttamiseksi epäonnistui.

Siellä ovat omaisteni haudat, siellä sukulaiseni ja tuttavani elleivät jo ole nääntyneet, tahi joutuneet karkoitusmaille."

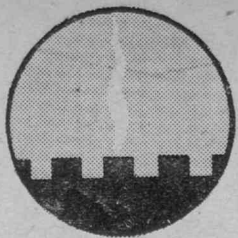
Mikon mieli oli yhä enemmän lämmennyt tarinoidessaan. Kun hän lopettaa, kertoivat hänen silmänsä jatkoa. Ne kertovat uuden ajan uskosta paremmin kuin sanat.

— — —

On yö. — Kämpästä kuuluu syvä hengitys. Koron Mikkokin makaa puulavitsalla laukku päänsä alla ja työtakki paljaiden jalkojen peittona hyttysten ahdistelua vastaan.

Mutta Heikki ei saa unta. Hän valvoo, valvoo kuulemansa tarinan ja Karjalan kansan kohtaloiden lumoissa eläen. Tunnit kuluvat, nuorukainen nousee vuoteeltaan. Kävelee hitain askelin Kätköjärven rannalle. Katsoo itään, näkee jylhän Levitunturin kohoavan salaperäisenä, jylhänä ja ikäänkuin estävänä muurina peittäen näköalan. Hiljalleen nousee aurinko tunturin takaa enteellisesti valaisten itäistä taivaanrantaa.

Aamu koittaa. *Hannu Hämäläinen.*

MERJAN KAIUN OSASTO

Nuoriso luomaan kansallista taidetta!

Tämän lehden palstoilla on aikaisemmin viittailtu siihen, että Helsingissä toiminut kansallisen nuorison taideseura r.y. *Merjan Kaiku* suunnittelee toimintansa laajentamista koko maata käsittäväksi. Ajatus on jo sellaisenaan otettu ilolla vastaan, koska eri puolilta Suomea tuon tuostakin pyydetään lähempiä tietoja. Asian valmisteluissa onkin ehditty niin pitkälle, että voidaan aloittaa varsinainen kenttätyö.

Merjan Kaiun tulevaa toimintaa suunniteltaessa on ulkonaisten puitteiden muodostamisessa käytetty esikuvana Nuoren Voiman Liittoa. Täytyykin sanoa, että tämä Nuoren Voiman Liitto oli suurenmoinen yritys. Se kykeni antamaan kansamme köyhään kulttuurielämään sellaisen panoksen, joka löi leimansa kaikkialle. Suuri ellei suurin osa nykypolven huomatuista kirjallisista nimistä on ollut sen vaikutuspiirissä. Ja kuitenkin: tällä hetkellä on Nuori Voima sangen köyhä kaikesta nuoresta ja voimakkaasta. Maisteri Jäämaan mukana, voi sanoa, on myös liiton eteenpäin pyrkivä henki kaatunut.

Nuori Voima perustettiin maailmansodan jälkeen, ja liitto kuvastikin aikaansa uskollisesti, mitäpä muuta nuorison muodostama yhdistys voisi. Mutta neljännesvuosisata on nykyaikana sellainen ajanjakso, joka muuttaa henkisten tuulten suunnat perinpohjin. Nuori Voima ei ole tehnyt itsessään minkäänlaista leikkausta sopeutuakseen muuttuneeseen ympäristöönsä, ehkäpä vanha leili ei olisi voinutkaan kestää uutta, väkevää viiniä. Joka tapauksessa Nuori Voima kuuluu jo edelliseen sukupolveen.

Kansallinen nuoriso ei voi pitää Nuorta Voimaa nyky-Suomessa kulttuuripyrkimystensä kehtona, koska liitto varmaan täysin vilpittömässä uskossaan taiteen vapaaseen asemaan poliittisten virtausten keskellä on tahtomattaan joutunut liian lähelle sellaisten piirien vaikutusalaa, jotka ovat peräti ristiriidassa kansallisen kulttuurin vaatimusten kanssa.

Merjan Kaiku aloittaa suuren tehtävänsä tietoisena siitä, että taide- ja kulttuuripyrkimykset yleensä, saavuttavat kauneimmat voittonsa vain silloin, kun yksilöt saavat vapaasti ilmentää ajatuksiaan ja näkemyksiään, mutta olisi kohtuutonta vaatia, että Suomen kansallinen nuoriso katsoisi yhä liberalismia yhtä kirkkain silmin kuin kaksikymmentä vuotta sitten. Sellainen suomalainen, jonka ajatukset ja näkemykset ovat epäkansallisia tai, jos niin voisi sanoa, ei terveitä, voi ehkä joskus puhtaasti taiteellisessa mielessä luoda suurta, mutta hänen taiteensa, olkoonkin että se ehkä tuottaa eräänlaista kunniaa maalleen, joka tapauksessa vahingoittaa kansaansa ja sellaisena on siis turmiollista. Taide ei voi olla vain oma tarkoituksensa, sen on senkin palveltava kansaansa.

Voi tuntua vaikealta, ehkä mahdottomalta määritellä, mikä taide on epäkansallista ja vielä *epämääräisempää* ei tervettä. Edellä oleva tulkoonkin sanotuksi vain jonkinlaisena yleisenä Merjan Kaiun toiminnan periaatteena. Käytännössä tuo vaikea tuomarin tehtävä lankeaa eri harrastuspiirien arvostelijakunnille, jotka yhteisvoimin löytänevät työlle oikeat suuntaviivat.

Merjan Kaiku toimii siis ehdottomasti kansallisella pohjalla. Sen tehtävä on herättää ja kehittää kansallista taidetta ja kulttuuria nuorison keskuudessa. Kansallisessa taistelussamme ei meillä koskaan voi olla kyllin monta nuorta taiteilijaa ja nuorta runoilijaa antamassa omaa henkistä panostaan yhteiseen tehtävään.

Yliopp. Pekka Kuusi.

Se työ, mitä isänmaallisissa järjestöissä tehdään, ei ehkä ajan pitkään ole aina voinut tyydyttää kaikkia. Usein kuulee sanottavan: huonoimmat karsiutuvat työstä pois, parhaat, uskollisimmat jäävät, ja näin lohduttelee uskollisia tietysti yksi uskollisista. Mutta valitettavan usein huonoimpiin kuuluvat silloin myöskin terävimmät. Ja uskollisten kesken vallitsee surkea käsitys, että jokainen, joka heidät jättää, on pettänyt ihanteensa.

Kaikeksi onneksi ei sentään näin ole laita. Ne työmuodot, joissa nuorilla toistaiseksi on ollut tilaisuus toimia aatteittensa hyväksi, ovat olleet liian suppeat. Merjan Kaiku pyrkii eräältä puolelta auttamaan asiaa, ja luullakseni sen tehtävä ei olekaan väheksyttävä. Taiteen harrastaja on tavallisesti ehkä jonkin verran individualistisempi, yksilöllisyydelleen arvoa-antavampi kuin muut, ja tämä voi helposti vieroittaa hänet omaan yksinäisyyteensä. Jos Merjan Kaiku kykenee muodostumaan yhdyssiteeksi näiden yksinäisten solistien keskeen ja vetämään heidät päivänvaloon ikäänkuin mahtavana yhteissointisena kuorona, se voi varmaan ihmeellisesti

auttaa sekä nuoria taiteenyrittäjiä itseään että ennen kaikkea maamme kansallista taistelua.

Meidän riveissämme on lukemattomia, joilla on, jos niin voisi sanoa, oikea, isänmaalle palava sydän, olemmehan veljesilloissa, leirien iltanuotioilla, mikä missäkin saaneet olla mukana niin paljossa innostavassa, mutta kuinka monella meistä on myöskin oikeat, isänmaan hyväksi ajattelevat aivot. Aivojen rakennustyöhön, siihen on nyt ryhdyttävä, ja jos Merjan Kaiku voi olla tässä apuna edes jossain määrin, ei se ole pettänyt perustajainsa toiveita.

Tämä kaikki vain osoitukseksi siitä, että Merjan Kaiku on todella ajan vaatima. Tuttuahan jo lienee, miten suuri merkitys taiteella voi olla poliittisessa taistelussa. Ken on istunut pari tuntia jossain Koiton teatterissa kuulemassa, miten yleisö suorastaan pakotetaan nauramaan Tervapään yhä rohkeammille, kaikkia moraalisiteitä repiville repliikeille, hän aavistaa, miten viattomia yrityksiä meidän taiteilemisemme ja kirjoittelemisemme ovat Merjan Kaikuja, Ahjoja ja Suomen Heimoja myöten.

Kansallisen nuorison matala kulttuuritaso on ollut tähän asti sillantakaisten alituisena ilon aiheena. Me emme ole toistaiseksi millään tavoin organisoineetkaan omaa kulttuuririntamaamme, ja kuitenkin on se jo joka alalla luonut uutta ja ehdottoman aitoa paljon enemmän kuin aavistetaankaan. *Jos me nyt kykenemme yhdistämään hajallaan olevat voimamme, jos me kykenemme oikealla tavalla käyttämään Merjan Kaikua kansallisen nuorison kannustimena ja ponnahduslautana yhä korkeampiin saavutuksiin, olen varma siitä, että tuo sillantakainen hymy on vielä hyytyvä.*

Pekka Kuusi.

TYÖ ALKAA

Nuorten taideseura r.y. Merjan Kaiku aloittaa toimintansa laajennettuna heti tämän numeron saapuessa lukijoille.

Niille, jotka haluavat osallistua seuran toimintaan, seuraavassa muutamia ohjeita:

Eri jaostot:

Toiminta jakautuu toistaiseksi *kirjalliseen, puhetaidon, lausunta- ja näyttämötaiteen, kuvaamataiteitten ja säveltaiteen jaostoihin.*

Kunkin jaoston toimintaa johtaa *arvostelijakunta.*

Jäseneksi seuraan pääsee esittämällä jonkun jaoston arvostelijakunnalle *näytteen* taiteellisista kyvyistään.

Näytteet ja seuran merkki!

Seuran merkkiä on kolmea eri astetta.

Alimman asteen merkki annetaan jäsenelle, jonka näyte osoittaa henkilöllä olevan ilmeisiä taipumuksia k.o. alalla, ja joka ei ole ristiriidassa kansallisen aatesuunnan kanssa.

Vähintäin 6 kuukauden kuluttua voi jäsen esittää näytteen seuran toisen asteen merkkiä varten, ja jos hän sillä osoittaa kehittyneensä alallaan ja omaavansa jatkuvia kehittymisen mahdollisuuksia, voi arvostelijakunta myöntää hänelle k.o. merkin.

Jälleen vähintäin 6 kk:n kuluttua voi jäsen esittää ylimmän asteen merkkinäytteen ja jos arvostelijakunta senkin hyväksyy, saa jäsen k.o. merkin.

Kirjallisen, kuvaamataiteitten, tai luovan säveltaiteen jaostoon jäseneksi aikovat lähettäkööt anomuksen seuraan liittymisestä ja *kirjalliset näytteet osoitteelle r.y. Merjan Kaiku, Helsinki, Kansakouluk. 8. A. 2.* Puhetaidon, lausunta ja näyttämötaiteen sekä esitetyn säveltaiteen jaostoihin haluavat lähettävät vain jäsenyysanomuksen, jonka jälkeen k.o. jaoston arvostelijakunta valtuuttaa jonkun henkilön hakijan koti- taikka lähipaikkakunnalla ottamaan vastaan k.o. suorituksen.

Kutakin jäsennysanomusta tulee seurata *papinkirja.*

Jokaisen jäseneksi haluavan tulee suorittaa myös seuran alimman asteen merkin vaatimukset.

Eri jaostojen arvostelijakunnat:

KIRJALLINEN JAOSTO:

Heikki Asunta, Matti Kuusi ja Reino Hirviseppä.

NÄYTELMÄ JA LAUSUNTATAITEEN JAOSTO:

Aku Korhonen, Ilmari Unho, Iikka Kaakinen ja Pekka Kuusi.

PUHETAIDON JAOSTO:

Vilho Helanen, Anna-Liisa Heikinheimo ja Erkki Ervamaa.

KUVAAMATAITEITTEN JAOSTO:

Hugo Otava, Veli Kalima, ja Mauno Oittinen.

SÄVELTAITEEN JAOSTO:

Arvo Laitinen ja Onni Karte.

Ahvola - Suomen Verdun

Piakkoin ilmestyvän evestil. Paavo Susitaipaleen kirjoittaman Ahvolan taistelujen muistelmateteoksen alkulause

---

Minun pitäisi kirjoittaa muistelmani Ahvolan taisteluista — taisteluista, joissa ihmeellisen sallimuksen ansiosta säilyin haavoittumattomana — taisteluista, joissa opin tuntemaan kuolemanpelon. Se oli verileikki, missä vasta näin sodan todelliset kasvot — missä näin tai tuoreeltaan kuulin, silminnäkijöiden kertomana, todellista — eikä kirjoista luettua — sankaruutta.

Helppo on kertoa muista sotakokemuksista, mutta vaikea noista loputtomilta tuntuvista päivistä ja öistä, jolloin tykit ja konekiväärit harvoin vaikenivat — kiväärituli ei milloinkaan, — missä veri ei lakannut koskaan vuotamasta ja tulipalot valaisivat öistä taivasta.

Ahvola — Suomen Verdun! kohtalolle olen kiitollinen siitä, että kiirastulesi läpäisin, välistä tuntien hyytävää kauhua ja heikkoutta, toisinaan taas sisäistä tyydytystä, että jaksoin miehenä täyttää velvollisuuteni.

Usein vielä nytkin, kesken arkisen päivän kulkua, saattavat silmieni eteen ikäänkuin näkyinä nousta toverit, jotka nyt rauhassa lepäävät lunastamansa Isänmaan povessa. Ja nyt he minua ikäänkuin kehoittavat kirjoittamaan — niinkuin heidän näin, koristelematta, tulen ja savun keskellä. Sillä vieläkään ei metsä rehoita Ahvolan verisillä kunnailla.

Ja niin tartun kynääni kertoakseni nykypäivien nuorille, mitä itse näin tai kuulin tovereilta taisteluiden lomassa, vapaussotamme eräästä kunniakkaimmasta vaiheesta, toivoen, että olen pelastanut jälkipolvelle joitakin lisäsiruja tuolta ajalta.

20 vuotta on kulunut siitä, kun Ahvolan taistelu, koskaan taukoamattomana, riehui. Aura kyntää nyt verellä kostutettuja peltoja, ja joskus kalahtaa kirveen terä puunrunkoon uponneeseen kiväärin kuulaan. Lapset leikkivät uudelleen rakennettujen talojen tanhuvilla, ja karjankellot kilkahtavat nurmettuneiden ampumahautojen välissä — „ei kenenkään maalla".

Yksinäinen soturi sivuuttaa päänsä paljastaen graniittisen muistokiven. Hänen ohimonsa ovat jo harmaat. Hiljaa ja kumaraisena hän siinä hetken seisoo, sydämessään toivo, ettei koskaan enää veljesveri vuotaisi Suomen valkoiselle hangelle.

Paavo Susitaival.

Vaikka kerjäläisenä

„Hän näkee meitä enemmän
ken seuraa meitä myötä."

Kun eräänä päivänä osuivat eteeni nämä nykyhetken suuren runoilijan V. A. Koskenniemen sanat, tuntui siltä, kuin olisi lämmin kansallinen henkäys tulvinut vastaani tuosta mestarilaulajan runosäkeestä.

Nuo „soihdunkantajat" nimisen runon sanat tuntuivat niin läheisiltä ikäänkuin ne olisivat omistetut juuri meille kansallisille taistelijoille. Ja sitähän ne ovatkin. Olemmehan mekin soihdunkantajia, olemmehan mekin lähteneet kantamaan tulisoihtua, viemään sitä keskelle kaaosta, keskelle kansamme öistä pimeyttä.

Emme me saa useinkaan nähdä työstämme hedelmiä, me näemme aina vain tyhjyyttä, aina vain öistä pimeyttä, joka odottaa meiltä valoa. Ei ole näin ollen ihme, että taistelu meistä toisinaan tuntuu niin toivottomalta.

Mutta on niin, että meidän taistelumme ei siedä toivottomuuden hetkiä. Se on jaloa kilvoitusta, joka antaa taistelijalleen aina uutta voimaa, uutta uskoa. — Kansallisten aatteiden tulisoihtu ei koskaan sammu — siinä on meidän uskomme voima. Vuosisadat se soihtu on loistanut ja yhä loistaa.

Meidän kansallisten nuorten taistelurintama ei ole vielä suuri, mutta me voimme runoilijan kanssa sanoa: *„Hän näkee meitä enemmän, ken seuraa meitä myötä."*

Mutta me emme saa liian helpolla omaksua itsellemme kansallisen taistelijan ylpeää nimeä. Ei riitä tällä hetkellä ulkonainen iskuvalmius. Kansallinen ylösnousemustaistelu vaatii meiltä paljon. Meidän on käytävä taistelu omasta sielustamme, ennenkuin on lähdettävä valloittamaan ikätoverien sieluja.

Vähiten olemme saaneet ymmärtämystä ja tukea niiltä piireiltä, jotka ovat maamme johtavilla paikoilla. Sehän tuntuu ihmeelliseltä lukea se testamentti, jonka Englannin eronnut pääministeri Baldvin jätti imperiumin nuorisolle viime kesäkuussa. Siinä hän m.m. sanoi näin: *Se tulisoihtu, jota tahtoisin teidän kuljettavan pitkin imperiumin teitä, on kristillinen usko uudelleen sytytettynä jokaisessa palavassa sukupolvessa.*

Eikö tämä ole jotain kestävää, valloittavaa julistusta tänä maallistuneena aikana. — Suomen nuorison on ollut turha odottaa tällaista testamenttia. Mutta onkin onni, ettei Suomen nuorisolle siltä taholta testamentteja tullut. Sillä eivät ainakaan ne, jotka viettävät komeita maljajuhlia ja jotka myyvät pyhät nuoruusihanteet korkeista virka-asemista, ole oikeita miehiä jättämään testamentteja Suomen nuorisolle.

Suomen nuoriso ei enää tarvitsekaan testamentteja, sillä on jo testamentti, historian jättämä testamentti. Se on meillekin kansallisessa taistelussa tienviittana. Se neuvoo meitä ennen kaikkea esi-isäimme tapaan kaikessa luottamaan Jumalaan ja hänen apunsa turvin kilvoittelemaan itsemme todellisiksi ylösnousemuksen taistelijoiksi.

Meitä tarvitaan nyt kipeämmin kuin ehkä koskaan ennen kansallisella työsaralla. Sen vuoksi me emme saa vartiopaikaltamme väistyä. Meidän on vietävä tulisoihtumme syvemmälle kansamme yöhön. Meidän on kyettävä kansallemme paljastamaan se saastuttava henki, johon ollaan vajoamassa. — Haluan vielä lopuksi kertoa vähäisen tuoreen esimerkin siitä, mitä liberalismin tuhokylvö saa aikaan.

Olin tänä kesänä eräillä suurilla suojeluskuntajuhlilla joilla vietettiin k.o. Sk:n 20-vuotismuistoa. Siellä puhuja lausui m.m. tällaiset sanat: *„Tämä kaunis isänmaa, joka meille on suotu, on aivan tarpeeksi suuri. Ei meidän tarvitse enää sen suurempaa itsellemme toivoa. Sillä haaveilla jostain Suur-Suomesta, on yhtä typerää kuin jos kerjäläinen haaveilisi itseään miljonääriksi."*

— Kuulkaa taistelutoverit, millä tavalla meillä jo juhlitaan vapaussodan muistoa, niiden miesten muistoa, jotka meidän vapautemme puolesta antoivat kaikkensa. Sillä vaikka nuo pilkkasanat olivatkin tarkoitetut meille, nykyhetken kansallisille taistelijoille, ei puhuja huomannut, että sanoillaan häpäisi juuri niiden miesten muistoa, joiden muistojuhlaa par'aikaa vietettiin. Sillä ne miehet, jotka nyt makaavat sankarikumpujen alla, ne miehet eivät taistelleet vain tämän tynkä-Suomen vapauden

---

Usko voittoon

Ken meistä ei ottelis taistoa voittoon,
päiväksi muuttaisi mustan yön;
ken enää ei uskoisi aamunkoittoon,
murtumisehen kalterivyön?

Me kauanhan oomme jo kantaneet kalpaa,
vihollisverta se juonut on,
ja rakentanehet olemme salpaa
etehen vihollisosaston.

Alati eessämme näämme
siintävän sankarivoiton
ja yllä kypäripäämme
taas nousevan aamunkoiton!

AULIS NOPSANEN.

Viimmeesehen hengenvetohon saakka punalippuja vastahan!

Aina, milloin lakeuksien vakaa kansa on kokoontunut yhteiseen neuvonpitoon isänmaan suurina vaaran hetkinä, on tapahtunut jotain ratkaisevaa ja käänteentekevää maan politiikassa.

Vuotta 1917 seurasi vuosi 1918 ja vuotta 1929 talonpoikaismarssin vuosi.

Nyt elämme v. 1937. Entinen työ, taistelun kautta saavutetut voitot näyttävät olevan vaarassa. Vapaussotureita häväistään ministerien suun kautta, virallinen Suomi on pyytänyt anteeksi vapaussotansa asettumalla punaisen Espanjan puolelle, sankarihautoja häväistään, talonpojan leipään yritetään käydä käsiksi ja ryssän lentolaivue vierailee jo rajojemme sisäpuolelle ilman, että hallitus on mitään tehnyt.

Tämä tilanne keräsi tuhatmäärin talonpoikia ympäri lakeuksien kokoon viime sunnuntaina Lapualle jälleen pitämään neuvoa siitä, mihin toimenpiteisiin on ryhdyttävä, että kerran pystytetty pyykki ei horjuisi.

Miesten vakavista kasvoista voi jo päätellä, että kyseissä ei ole tavallinen juhlatilaisuus. Väkeä saapuu kirkosta juhlapaikalle, sali täyttyy, eteinen täyttyy näyttämö täyttyy, ravintolahuone täyttyy ja avonaisien ikkunain alla on vielä useita kymmeniä kuulijoita.

Jyrkkää taistelun tuntua on ilmassa. Tuolla lausuu muuan körttimies: *„Tähän saakka, mutta ei tuumaakaan enää!" „Tämä saa jo riittää"*, vastaa toinen. Kuuluisa Härmäläinen jääkärivärväri sanoo allekirjoittaneelle: *„Punaisia lippuja vastahan tuloo tämä kansa taistelemahan viimeesehen hengenvetohon saakka. Ja kun yksi kaatuu, nousee toinen sijahan."*

„Kytösavu" lauletaan aluksi kuten aina lakeuksien miesten yhteisessä neuvonpidossa. Yli kolme tuntia puhutaan kansalle. Mieliala nousee, yhteinen päätös, vielä julki lausumaton, tuntuu olevan: *On jo aika Lapuan miesten puhua!* Nuorten ja vanhain innostus on yhtä palava. „Ennenkin on punainen vyöry lakeuksien laidoille pysähtynyt ja pysähtyy nytkin!"

Jokainen läsnäollut ymmärtää, että tällä kokouksella tulee olemaan mitä suurin merkitys. Jos nyt päätetään pysyä siinä hengessä, jonka Matti Laurila ja Vihtori Kosola ovat viitoittaneet, on kansanliikkeen taistelussa aloite jälleen siirtynyt eteläpohjalaisten käsiin, kuten vanhat traditiot vaativat.

Kokouksen huippukohdaksi muodostui sitten yhteisen päätöksen pukeminen sanoiksi.

Lehtori Ala-Kulju puhuu:

„Ehdotan hyväksyttäväksi seuraavaa:

Etelä-Pohjanmaan kansanliikkeeseen kuuluva väki tuhatlukuisena kokoontuneena Lapualle kaikista maakunnan pitäjistä, — nähdessään, että olot maassa lähestyvät samaa tilannetta kuin v. 1917 —, uudistaa sen valan, joka Lapualla tehtiin 20 vuotta sitten: Pyykki on pantu ja pysyy:

Me emme aio sietää sitä, että sankarivainajain leposijoja häväistään emmekä sitä, että vapaussodan rintamamiehiä solvataan ja että heidät unohdetaan; me emme hyväksy vapaussodan henkeä loukkaavaa ulkopolitiikkaa ja pidämme oikeutenamme vaatia, että maan rajat turvataan. Me ilmoitamme, ettei punainen lippu tule liehumaan vapaan Etelä-Pohjanmaan lakeuksien yllä.

Hyväksytäänkö!"

„Hyväksytään!", vastasi tuhatlukuinen yleisö voimakkaasti ja minutin ajan raivosivat myrskyisät kättentaputukset.

Puhuja jatkaa:

„Emme me usein tule tällaisiin kokouksiin. Kun tulemme, on se merkki siitä, että ajassa liikkuu sellaista, mikä panee lähtemään. Täällä on koolla kansanliikkeen johtavin aines Etelä-Pohjanmaalta. Älkää antako nyt innostuksen valua hiekkaan, vaan pukekaa se teoiksi pieniksi tai suuriksi. Täällä ovat tänään koolla juuri ne henkilöt, joitten velvollisuudentunnosta riippuu asiain meno. Älkää pettäkö odotuksia ja isänmaan asiaa. Luotan siihen, että jokainen tekee velvollisuutensa ja uskon, että koskaan

„sanoa ei saa, jotta puuttuu Pohjanmaalta miestä konsa kutsuu kotikontu, usko isien ja omatunto sotaan pirua ja ryssää vastaan".

Jylisevät hyväksymishuudot täyttävät jälleen salin. Nuorisokuoro laulaa „Inkerin rukouksen" ja „Isänmaan virteen" päättyy lakeuksien miesten kokous, jota ainakin allekirjoittanut pitää käänteentekevimpänä tilaisuutena koko IKL:n taistelun aikana.

Sen tietäköön myös Suomen nuoriso. *Se tietäköön, että aina kun lakeuksien mies on vannonut: „pyykki on pantu ja pysyy", silloin tarvitaan myös Suomen nuorisoa siellä, missä „Kytösavun" sävelet kaikuvat.* Viljo Lius.

---

puolesta, ei, he tahtoivat taistella koko Suur-Suomen vapauden puolesta. Oli järkyttävää kuulla sankarien muistojuhlassa tuollaisia sanoja.

Mitä tällaiset surkeat ajankuvat sanovat meille, kansallisille taistelijoille. Ne sanovat, että meidän on kansallisena omanatuntona jatkettava taisteluamme. Pilkkasanat eivät saa meitä masentaa.

Me otamme vastaan kerjäläisenkin nimen, kunhan vain saamme taistella ylevien aatteittemme puolesta. Meidän Suur-Suomi-uskoamme eivät herjaustulvat kaada. *Sillä niin totta kuin kerjäläisistä on tullut miljonäärejä, niin totta on tynkä-Suomesta kerran tuleva Suur-Suomi.*

U. Nokkala.

KANSALLISTA NUORISOTOIMINTAA

RINTAMAKIRJE ETELÄ-POHJANMAALTA

Etelä-Pohjanmaa on aina ollut kansanliikkeen vankimpia tukialueita, siitä johtuu että myös nuoriso-järjestön työsaralla tehdään voimakasta työtä päämääriemme hyväksi. Sinimusta nuoriso on täällä selvästi tajunnut työnsä laajakantoisuuden ja tahtoo tehdä kaiken voitavansa sen edestä. Heille on velvoittavana kannustimena tietoisuus siitä, että juuri Etelä-Pohjanmaalta lähti liikkeelle v. 1930 suuri kansannousu. He ovat luvanneet, että kun seuraavan kerran maa tarvitsee apua, on heidän maakuntansa taas ensimmäisten joukossa vaaraa torjumassa.

IKL:n nuorisojärjestöllä on nyt Etelä-Pohjanmaalla 7 hyvin toimivaa paikallisosastoa. Lyhyt katsaus niihin antaa hyvän kuvan siitä syvämuokkaustyöstä, jota täällä tehdään.

Lapua on maakunnan keskuspaikka, jossa on voimakas osasto, johtajanaan *Kapt. Vihantola* joka samalla toimii koko piirin nuorisotyön ohjaajana. Lapuan po:n tämän syksyn ohjelmassa on useita hyökkäysretkiä piirin nuorimpiin osastoihin. Jäsenhankinnassa aikovat lapualaiset ennen joulua kolminkertaistaa jäsenmääränsä nykyisestään. — *Kuortane,* joka on jokaiselle meille tuttu kesäleiripäivistään, on myöskin työskentelemässä terveellä pohjalla. Laulu ja lausunta — sekä lähitulevaisuudessa näytelmäryhmäin toiminta levittävät harrastusta työtämme kohtaan kaikkialle paikkakunnan nuorison keskuuteen. — *Alavudella* on aivan uusi po, vasta tämän tarkastusmatkan yhteydessä perustettu. Mahdollisuudet työhön ovat kohtalaisen hyvät, sillä aloite on innostuneissa käsissä. — Seuraava paikka, Seinäjoki, on jo Sm.-järjestön päiviltä tunnettu vankaksi fascismipesäksi. Hiljattain sotaväestä tullut ja nyt po:n johtajaksi määrätty *Paavo Hämäläinen* on ryhtynyt tarmokkaasti viemään osastoaan eteenpäin. — Toinen Etelä-Pohjanmaan piirin „kuopus" on *Teuvan* nuoriso-osasto. Se on ollut toiminnassa vasta kolmisen viikkoa ja nyt se jo ottaa osaa IKL:n hyökkäysretkiin avustaen niitä ohjelmalla. — Kolmantena uutena fascistisena kiihoitus-keskuksena on *Laihia,* myöskin tämän matkan yhteydessä perustettu osasto. Laihialaisilla on suuri työtaakka omassa pitäjässään, mutta voimme olla vakuutettuja siitä, että he selviytyvät alkuvaikeuksistaan kunnialla. — Sitten tulee Po *Isokyrö,* joka omalta osaltaan on jo pidemmän aikaa tehnyt perusteellista työtä. Heidän, niinkuin kaikkien muittenkin osastojen päämääränä on lähitulevaisuudessa huomattavasti lisätä jäsenmääräänsä.

Yleisvaikutelma koko kierrokselta Etelä-Pohjanmaalla on ehdottomasti myönteinen. Täällä luodaan todella *järjestöä* joka sitten, kun ratkaisun päivät koittavat, on runkona koko suurelle kansannousulle. *Järjestöohjaaja.*

OULU.

IKL:n n.o. perustettiin Ouluun 1. 2. 37. Kevättoimintakaudella pidettiin useita kokouksia ja kerhoiltoja joiden tarkoituksena oli oikean taistelumielen ja veljeshengen kasvattaminen jäsenissä. Yhteisiä marssi- ja hiihtoretkiä tehtiin ruumiillisen kunnon ylläpitämiseksi.

Syystoiminta aloitettiin 17. 9. pidetyllä kokouksella. Koska n.o. on viime kesän aikana saanut oman kerhohuoneen, voidaan jäsenkouluutukseen ryhtyä todenteolla.

KYLMÄKOSKI.

Kylmäkosken Manttaalitalossa oli 19. 9. klo 20 nuoriso-osaston järjestämä isänmaallinen juhla- ja valistustilaisuus, joka paikalliset olosuhteet huomioonottaen oli koonnut odottamattoman runsaasti yleisöä. Juhlan alkaessa oli paikalla n. 140 henkilöä. Kun pianolla oli esitetty alkusoitto, avasi *Pj Juvela* tilaisuuden. Yhteislaulun jälkeen puhui Pohjois-Hämeen piirin nuoriso-ohjaaja *Lasse Hyppönen* nuorisokysymyksestä. Puhuja kehoitti vanhempia ja kasvattajia antamaan nuorisolle tukea siinä työssä, mikä tapahtuu kodin, isänmaan ja uskonnon merkeissä. Juhlapuheen piti kansanedustaja, professori *Bruno A. Salmiala* selostaen laajasti ja perinpohjaisesti nykyistä sisäpoliittista tilannetta maassamme. Hän osoitti selvästi ja vakuuttavasti, miten esim. viljatullikysymyksessä maalaisliitto on pettänyt talonpojan. Puhetta seurattiin tarkkaavaisesti ja päättyessään se palkittiin suosionosoituksin. Vielä oli ohjelmassa ansiokkaasti esitetty näytelmäkappale. Lopuksi laulettiin „Vala".

Tilaisuus oli kaikin puolin onnistunut ja siinä vallitsi reipas, taistelutahtoinen mieliala.

POHJOLAN VARTIOT VALVOVAT

Sunnuntaina t.k.:n 19 p:nä oli Torniossa onnistunut nuorisojuhla. Tornion VPK:n juhlasali täyttyi ääriään myöten yleisöstä, joka halusi kuulla nuorison kansallista sanomaa. Juhlaan oli saapunut nuorisoa myöskin Kemistä ja Rovaniemeltä.

Juhla alkoi klo 13 yhteislaululla, jonka jälkeen Rovaniemen nuoriso-osaston johtaja *T. Norjavirta* astui puhumaan. Hän puhui kansallisen nuorison taistelun vaikeudesta mutta myös sen välttämättömyydestä Isänmaamme ja Suuren Suomen tulevaisuudelle.

Yhteislaulun jälkeen esiintyi Rovaniemen osaston *lausuntakuoro,* joka sai vilkkaat suosionosoitukset palkakseen. Paikkakunnalla kuultiin nyt ensimmäisen kerran joukkolausuntaa. Toivottavasti siellä pian saadaan kuulla omaa kuoroakin. . . .

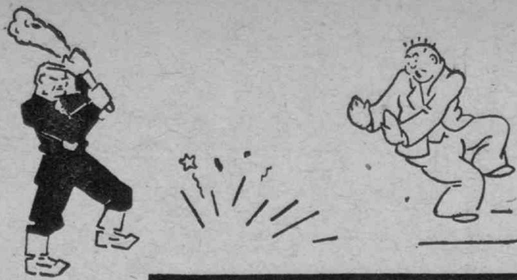
Väliajan jälkeen laulettiin „Luo lippujen", jonka jälkeen astui puhumaan pastori *Elias Simojoki* suosionosoitusten saattamana.

Voimakkaassa puheessaan hän käsitteli sitä parjaustulvaa, jonka alla IKL ja kansallinen nuoriso saavat taistella.

Kättentaputusmyrskyn tauottua avautui näyttämön esirippu ja Rovaniemen no:n näyttelijät esittivät *„Jääkärit"*-näytelmän ensimmäisen osan. Voimakkaasti laulettu *„Maamme"* lopetti onnistuneen tilaisuuden. Ensimmäinen Perä-Pohjolan kansallisen nuorison yhteinen juhla oli päättynyt ja jokainen vei omalle paikkakunnalleen jatkuvan taistelun terveiset:

. . vaikka vaarojen yö, viha vastahan lyö,
sinimustien siitä ei taukoa työ,
musta armeija marssivi voittoon."

Pinto.

Sinimustan sivalluksia

Kenraali Hannes Ignatius kirjoittaa kirjassaan „*Sortovuosista itsenäisyyteen*" sivuilla 32—33 m.m. seuraavaa:

„Viipurissa ollessani otin mielenkiinnolla osaa Kagaalin toimintaan, olin yksin suuren Saarelan-kokouksen järjestäjistä, tulin kerran valituksi Karjalan nuorsuomalaisen puoluejohtokunnan puheenjohtajaksi ja otin osaa kaikkiin toimenpiteisiin, joiden tarkoituksena oli estää ja vaikeuttaa Venäjän hallituksen aloittamaa venäläistyttämispolitiikkaa Suomessa. Kävin usein Helsingissä ja otin osaa kokouksiin, joissa käsiteltiin ja päätettiin taktiikasta, jota oli noudatettava venäläistyttämispolitiikan suhteen. Muistan elävästi erään sellaisen kokouksen M. M:s huoneustossa, joka silloin oli Nybergin kahvilassa Senaatintorin lähellä ja jossa kokouksessa isäni, senaattori K. F. Ignatius, toimi puheenjohtajana. Minä pyysin puheenvuoroa ja lausuin mielipiteenäni, *ettei passiivinen vastarinta voi olla mikään päämäärä*, vaan sillä voi olla vain kasvattava merkitys pitämällä linjat selvinä, *kunnes tilaisuus koituisi aktiiviselle toiminnalle Suomen itsenäisyyden hyväksi.*

Tätä minun ei olisi pitänyt lausua, sillä silloinen protokollasihteeri (sittemmin itsenäisen Suomen ensimmäinen presidentti) *K. J. Ståhlberg* vastasi tähän ja sanoi mielipiteitäni *kerrassaan vaarallisiksi haaveiluiksi*, joita ei voinut ottaa *vakavalta kannalta.*"

Siinäpä se. „Vaarallisia haaveiluja" ovat aktivistien pyrkimykset aina sikäläisten mielestä olleet ja tälläkin hetkellä ovat. Kävipä valtakuntamme toinen Stålberg keväällä oikein Kremlissä saakka vakuuttamassa, että ei Suomen nuorison „vaarallisia haaveiluja" kannata „vakavasti ottaa". Ja sen keksinnön päälle juotiin kulaus „Keltaisen lesken shanppanjaa."

Kerta kerran jälkeen ovat nämä mielipiteet kuitenkin nuoren aktivistipolven itsensä unohtavan taistelumielen edessä joutuneet häpeään. Aktivistien toiminta mursi routavuosien jään, vaikka heitä ei K. J. Ståhlberg vakavasti ottanutkaan. Lockstedin leirin „maankavaltajista" muodostui valkoisen armeijan ydinjoukko, vaikka eräät eivät olisikaan antaneet heille edes oikeutta astua Suomen kamaralle.

Ne kansamme historian sivut, joista voimme ylpeillä, ovat aktivistien, rintamamiesten ja nuorison yhteistoiminnan luomuksia, kun taas ne tapahtumat, joita ajatellessaan suomalaisen täytyy painaa päänsä häpeästä alas, ovat n.s. laillisuuslinjan miesten aikaansaamia. Eräs tällainen kansamme historian häpeällinen sivu kirjoitettiin Tartossa 14 p:nä lokakuutta 1920 ja

(Jatkuu siv. 372)

Tarton tanssi . . .

(*Jatkoa siv. 357.*)

ja kansanmiliisin asettamista sen sijaan paikallista puolustustarvetta varten.

Kuuluisiksi ovat tulleet näiden rauhanneuvottelujen jälkeen pidetyt tanssiaiset, joiden johdosta on Tarton rauhanneuvotteluja kutsuttukin eräällä taholla Tarton tansseiksi. Silloisen presidentin äänenkannattaja *Helsingin Sanomat* selostaa 16. 10. 1920 näitä kuuluisia tanssiaisia seuraavalla tavalla:

„Venäläiset tahtoivat, että illalliset olisivat mahdollisimman komeat: sampanja Riiasta, kaviaari Astrakaanista, ylellinen voileipäpöytä, hyvät viinit, kalkkunapaisti, jälkiruat, hedelmät. Jokaiselle naiselle ojensivat venäläiset kukkia, kauniin ruusukimpun. Suomen valtuuskunnan puheenjohtaja Paasikivi saattoi pöytään venäläisen valtuuskunnan puheenjohtajan hra Behrsinin rouvan ja hra Behrsin rva Tannerin. — Orkesteri soitti Griegiä. Pianistina oli Tuulan entinen kuvernööri ja juhlien isäntänä hänen entinen rikosvankinsa hra Behrsin. Alkoi tanssi. Paasikivi ja Behrsin aloittivat poloneesilla. Vilkkaasti näytti tanssi käyvän. Suomalaiset kilpailivat venäläisten kanssa siroudessa ja kohteliaisuudessa. Punainen itä ja valkoinen länsi olivat löytäneet toisensa."

Näistä kuuluisista tanssiaisista on tämän kuun 14 p:nä kulunut 17 vuotta. Huolimatta juhlallisista lupauksistaan on ryssä törkeästi rikkonut tekemänsä deklaratiot Itä-Karjalaan nähden. Tarton rauhantanssiaisissa ryssien ojentamat ruusukimput ovat jo aikoja kuihtuneet ja Griegin sävelten soinnut häipyneet. Kaukaiselta karkoitusleiriltä kuuluu vain heikosti enää Karjalaisen karkoitusvangin ulina. — Totta on vain tällä hetkellä Helsingin Sanomain selostuksesta lause: „*Suomalaiset kilpailivat venäläisten kanssa siroudessa ja kohteliaisuudessa*" ja sitäkin tahtoo toisinaan häiritä Kannaksen yläpuolelta kuuluva ryssäläisten hävittäjäeskaaderien siipien suhina. — Mutta toisinaan palautuu varsinkin nykyisen hallituksen aikana, jossa istuu Tarton rauhanneuvottelijoita, mieleen Bertel Gripenbergin runosta „*Tarton tanssi*", muutamat säkeet:

„Käy Tartossa tanssi. On lystiä tää
me kunnon ja kunnian merta,
kun palmujen lehvät ne leyhyttää,
mitä kuusien lehvät kerta.
Käy karkelo. Huilut ja viulut soi,
punaviinit on kuin punaverta!
Mutt' missä on kukko, mi kiekua voi
Pyhän Pietarin, petturin, kerta?"

Kiuruvedellä, 2 p:nä lokak. 1937.

Elias Simojoki.

Metsäsissi Hannu Aapranpoika

Kertomus Roth'in ja Spoof'in päiviltä

Kirj. *Heikki Asunta.*

YRJÄNÄ HUOVILA, TALONPOIKA.

(Jatk.)

Muutamaa päivää ennen Unnekiven kahakkaa, kun Roth paraikaa istui Ala-Kautun lakeassa tuvassa, laatien suunnitelmia, joitten kantavuuteen hän tuskin vielä itsekään uskalsi uskoa, ilmestyi kartanolle Yrjänä Huovila, Jäminkipohjan harteva isäntämies. Jämein sanoin hän ilmoitti haluavansa heti päästä sissipäällikön puheille.

Roth katseli kauan miestä vilpitön ihailun välke silmissään. Uros oli kämmenen leveyden yli kolme kyynärää; pää ylevästi pystyssä, ja kourat olivat laajapohjaiset ja lujat kuin ojakuokat. Silmissä, jotka kiiluivat pohjatonta vihaa, oli viisas ilme, mutta viekkautta ei Rothin koulittu katse niissä saattanut havaita.

Muitta mutkitta ilmoitti Yrjänä Huovila asiansa. Jos hyväksi katsottiin, sanoi hän, oli hän valmis liittymään sissijoukon riveihin, mutta omasta puolestaan piti hän hyödyllisempänä saada lähteä etelään, kohti Tamperetta, ottaakseen tarkan selvyyden ryssien voimista siellä. Vähääkään ansioitaan kaunistelematta selitti hän suunnitelmansa, jonka hän oli kaikessa hiljaisuudessa kypsyttänyt, piileskellessään nälkäisenä ja kuohuksissaan ryssien partioita Siikanevan hyllyvällä saarekkeella, likellä kurkien kesäistä asumasijaa. Alunperin oli hän oikeastaan aikonut tehdä matkansa, ilmoittaakseen tietonsa suoraan Suomen sotavoimien päällystölle, mutta saatuaan viimein kautta rantain tietää sissien toimista Ruoveden vaiheilla oli hän päättänyt toimia heidän hyväksensä.

Suunnitelma oli selkeä ja yksinkertainen, mutta selvää sittenkin oli, että suuri vaara vaani sen toteuttajaa. Yrjänä Huovila oli soittaja, kautta maakunnan kuulu viulumies, ja tietäen, miten ikävystyneinä aron pojat viettivät aikojansa Tammerkosken yksitoikkoisilla partailla, oli hän uhkarohkeasti päättänyt lähteä näyttämään heille soittotaitoaan, vaikka saattoikin olla mahdollista, että yksi ja toinen epäsuopea silmä oli hänet tunteva vihollisen miehittämässä kaupungissa.

Mutta Yrjänä Huovila ei ollut niitä miehiä, joita vaarat pelottavat. Hän oli päättänyt panna kaiken yhden kortin varaan, ja kannustimena päätökseen oli ollut synnynnäinen, rajaton ryssänviha. Jo isonvihan verisinä päivinä oli Huovilan yksinäinen korpitalo saanut maksaa verisen hinnan idän pyöveleille. Vanha Markus, suvun silloinen päämies oli elävältä upotettu suohon, koska hän ei ollut ruoskan iskujen pehmittämänäkään suostunut ilmoittamaan koirankuonolaisille Jäminkipohjalaisten piilopirttejä. Tarina hänen kohtalostaan oli vielä tuoreessa muistissa koko Ruovedellä, ja jo varhaisesta lapsuudesta lähtien oli se pitänyt Yrjänä Huovilan ajatuksissa selvänä eron idän ja lännen välillä.

Hämmästyksekseen huomasi Roth, miten perusteellisesti tuo talonpoika oli kaiken harkinnut ja suunnitellut. Hän oli uljaasti päättänyt painua suoraan ryssien leiriin, ottaa siellä selväksi kaiken mahdollisen ja hävitä sitten sopivan hetken tullen kaikessa hiljaisuudessa. Mutta siltä varalta, ettei paluu kaikesta huolimatta sujuisi muitta mutkitta, oli Huovila kirjoitustaitoisena miehenä piiloittava selvän selonteon näkemästään neljään sovittuun paikkaan tien varrella. Ellei häntä viikon kuluessa kuuluisi palaavaksi, oli Rothin lähetettävä mies perimään hänen tiedonantojaan, joista ensimmäinen löytyisi Kangasalta, Vääksyn kartanon lahon porttipylvään onkalosta, toinen Ponsan lammasnavetan ovenkamanan alta, kolmas Oriveden vaivaspojan jalustasta ja neljäs poltetun Hirsilän muurinraunioista .

Vielä saman päivän iltana lähti Yrjänä Huovila vaaralliselle matkallensa. Viulun kevytmielisesti kajahdellessa kainalon alla alkoi tuo peloton mies tehdä taivaltansa kymmenien ihailevien silmäparien seuraamana.

— — —

Oli yö, kun yksinäinen tiedustelija ehti Tampereen porteille. Hän löysi turvallisen tien kaupunkiin ja majoittui ystävänsä, vaskiseppä Hermanni Hermanninpojan

työpajaan, josta isäntä hänet aamun tullen suureksi riemuksensa tavoitti. Hermanni Hermannin poika oli Ruoveden juurta hänkin, harteva ja vilpitön mies, eikä Yrjänä Huovila katsonutkaan olevan syytä häneltä salata asiaansa. Yhdessä suunnittelivat miehet yhtä ja toista valmiiksi ennakolta, ja jo iltapuolella kitkutti Huovila viuluansa kaupungintalon kellarikrouvissa, partaniekkojen ryssien pyllistellessä autuaassa humalassa kiemuraisen „kripatskan" tahtiin. Tuossa tuokiossa oli Huovila huomannut päässeensä arolaisten suosioon. Oluttuoppeja ojenneltiin aulisti häntä kohden putosipa hänen resuiseen hattuunsa silloin tällöin kopeekka, pari, vieläpä kerran kokonainen ruplakin, kohmeloisen upseerijoukon saapuessa kapakkaan etsimään lääkitystä sielullensa.

Mutta varovasti tyhjenteli Yrjänä Huovila haarikoitaan, napaten tuon tuostakin muistiinsa lennosta tärkeän sanan. Muutamiin lauseisiin rajoittui tosin hänen ryssänkielen taitonsa, mutta sitä pitemmälle oli siinä suhteessa päässyt Hermanni Hermannin poika, joka soittoniekan ystävänä oli hänkin päässyt riemuitsevan sotajoukon suosioon ja joka näytti Yrjänä Huovilan suureksi tyydytykseksi olevan pelkkänä korvana. Ja menon vähitellen kiihtyessä sai Hermanni Hermanninpoika hyvän tilaisuuden tehdä tovereilleen selkoa kuulemastaan.

Tapaukset näyttivät kehittyvän nopeammin kuin oli odotettukaan. Illan suussa astui kapakkaan komea seurue upseereita, ja kaikesta näki, etä muuan heistä oli sama mies, jolla oli suurin sananvalta niillä main. Hermanni Hermannin poika saiki vaivihkaa kuiskatuksi Huivilalle, että tämä oli itse kaupungin komendantti, majuri Njevjev, ja että nyt siis oli syytä kuulostella tilannetta entistä valppaammin.

Yrjänä Huovilan viulu pani parastaan. Nau'uttaen hentomielisesti sen kieliä veteli soittaja kaikkein pehmeimpiä säveliänsä ja huomasi pian ilokseen että musiikki alkoi tehdä toivotun vaikutuksensa vähitellen humaltuviin upseereihin. Olut vaihtui viinaksi, ja puna alkoi terästyä hikoilevina miesten poskipäillä. Vanha ujellus arolaisesta rakkaudesta, joka jo ison vihan aikoina oli pesinyt Ruoveden piikojenkin muistiin ja kulkenut sitten halpahintaisena perintönä sukupolvesta toiseen, ujellus, jota musikaalinen Yrjänä Huovila sydämensä pohjasta inhosi, purkautui nyt hänen viulustansa täysin sävelin kuin maaliskuisen kissan valitus, ja entäpikaa huomasi soittaja suureksi riemuksensa, että itse Njevjev alkoi hoiperrella hänen pöytäänsä kohden. „Djerve, djerve", mongerteli tulokas imelästi, „Sjoita. sjoita, mushikka! Soita „Bjelaja akazia", paljon hyve, kaunis musikki". Ja vaikka Yrjänä Huovilan nuotistosta puuttuikin pyydetty sävel, ei hänen suosionsa silti laskenut. Ilon yhä kohotessa kattoa kohden otettiin jo itse Porin marssikin bravo-huudoin vastaan, ja kellon lähetessä kymmentä kutsui Njevievin adjutantti Yrpänä Huovilan komendantin asuntoon, missä huikeitten juhlien piti jatkumaan aamuun asti. (Jatk. seur. n:ossa.)

Sinimustan sivalluksia . . .

(Jatk. siv. 370.)

on siihen allekirjoituksellaan tekijäoikeuden tunnustanut presidentti K. J. Ståhlberg.

Mutta jonkun aikaa sen jälkeen kajahti vastalauseena nuoren suomalaisen ylioppilaan pistooli. *„Veli, en jaksa kärsiä tätä häpeää. Karjalan asia on henkeni arvoinen"* olivat Bobi Sivenin viimeisiä mielipiteitä.

Ja niihin yhtyi Valkoinen Kenraali laskiessaan Karjalan sankarin hautakummulle seppelettä sanoen:

„Isänmaalliselle nuorukaiselle, joka kuoli Suomen lipun laskiessa."

17 vuotta on tuo lippu nyt ollut laskettuna Karjalan ja Inkerin kohdalla.

Rintamamiehet ja nuori kansallinen oppositio uskoo yhä, että aktivistien ja jääkärien lopullinen päämäärä on saavutettavissa. Mutta heitä ei vieläkään oteta „vakavalta kannalta". Routavuosien ja jääkäriliikkeen ajoilta tunnetut laillisuusmiehet ovat pesiytyneet kuka mihinkin puolueeseen ja haluavat vielä vanhoilla päivillään näytellä „suuren poliittisen näytelmän", jonka traagillista loppukohtausta ei kukaan isänmaan ystävä voi epäillä.

Valvo nuoriso, sillä konsulit nukkuvat!

Sillä hetkellä, jolloin Artur Sirk lasketaan suomalaiseen maaperään, seisokoon jokainen, jolle Suomen heimon kohtalot ovat rakkaita, suru sydämessä hänen paariensa äärellä.

Tämäkin leposija tulee olemaan vain väliaikainen, sillä se päivä ei voi olla kaukana, jolloin hänen ruumiinsa voidaan laskea hänen rakastamansa Järvämaan kamaraan tuhansien vapaussoturien tehdessä kunniaa suuren marttyyrin muistolle.

Oikeuden täytyy voittaa! Muurit ja kalterit eivät voi sitä kahlita.

Sinimusta.

Nuoriso-osastolaisille!

IKL:n taloustoimisto on antanut luvan myydä 1000 kpl. "IKL:n joulua" IKL:n nuoriso-osaston laskuun. Täten saadut varat käytetään jälellä olevien, Sinimustajärjestön ja „Sinimustan" kulujen peittämiseksi. Tilitykset suoritetaan os. IKL:n taloustoimisto, Helsinki Mikonkatu 15 A. ja on niissä erikseen ilmoitettava sen nuoriso-osastolaisen nimi, joka on tilauksen kerännyt.

Kiuruvedellä 4. 10. -37.

Elias Simojoki.

Kirjallisuutta

Yrjö Kohonen: „LÄNTEEN". Otava. Poikien seikkailukirjasto 74.

Otavan Poikien seikkailukirjastossa näemme Yrjö Kohosen nimen, joka on tämänkin lehden lukijoille tuttu jo kolmannen kerran. Vallan selvästi on vielä mielissämme hänen ensimmäinen kirjansa *„Erätoverit"*, joka sai niin jakamattoman ja täysin ansaitun huomion osakseen. Viime vuonna saimme taas lukea hänen uuden huiman jännittävän ja voimakashenkisen kirjansa *„Tie voittoon"*. Kun sitten tuli *„Länteen"*, voimme täydellä syyllä huudahtaa: kolmas kerta toden sanoo! Yrjö Kohonen vakiinnutti tällä kirjallaan sen, mihinkä kaksi edellistä antoivat niin selviä viitteitä. „Länteen" on varmasti koko Poikien seikkailukirjaston varmimmin ja voimakkaimmin esitettyjä kirjoja.

Aihe on tavattoman mielenkiintoinen ja on se tuottanut paljon työtä tekijälleen. Nuorillehan on mahdollisimman suuressa määrässä annettava kuva silloisesta ajasta ja heimojemme edesottamuksista. Onhan juuri se aika, jota „Länteen" kirjassa kuvataan, ollut jo tuhat vuotta sitten, siis silloin, jolloinka heimosodat olivat kuumimmillaan ja viikingit tekivät rohkeita retkiään. Lähteä tätä aikaa kuvaamaan ei ole mikään helppo tehtävä, varsinkin kun kysymyksessä on juuri nuorisokirja. Mutta Yrjö Kohonen on suoriutunut kaikesta tästä kunnialla ja työn lopputuloksena on kirja, jota ei laske kädestään ennenkuin on päässyt sen loppuun. Ja toivoo sitten: odotan jatkoa.

Nykyisenä ajankohtana syötetään Suomen nuorisolle kaikenlaisten „jännärien" palstoilla mitä paksuinta roskaa. Lohdutuksella ajattelee silloin esimerkiksi juuri Yrjö Kohosen nuorisokirjoja. Ja, ellen väärin arvaa, on yhä useampi ja useampi pysähtynyt tämänkaltaisten kirjojen pariin, sillä niissä on johtolankana selvän ja kirkkaan mielikuvituksen tehostamana kauaskantava voima: Kansan menneisyys on tulevaisuuden pohjana.

Toivomme kustantajilta enemmän tämäntapaisia kirjoja. Suomen nuorisolla on tavaton lukemishalu. Annettakoon sille oikeita kirjoja enemmän. Kaikenlaisten viikkolukemistojen turmiollisen myrkyttävien kertomusten olisi jo aika kadota „kirjalliselta taivaaltamme"!

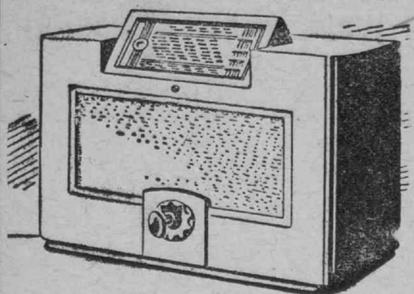
L. L.

Luo lippujen!

Vastaava toimittaja:
Viljo Lius.
Julkaisija:
Nuorisolehti Oy.
Toimisto:
Helsinki, Mikonkatu 15. A.
Avoinna 9—17.

Viipurinlinna luo turvasi

Tulkaa tutustumaan uusiin Philips-radioihin! Esittelemme niitä kernaasti.

Koskaan ennen ei ole rakennettu niin täydellisiä radioita kuin ovat uudet Philips-mallit!

PHILIPS

EDUSTAJA:

LIEKSAN RADIO-, SÄHKÖ ja PAPERIKAUPPA.

Kotkan Autotuonti Oy.

Myymälät: Kirkkokatu 9. Puh. 832.

Korjaamo: Aleksanterink. 3. Puhelin 58.

Myy: Autoja, autovaraosia, autotarpeita, autorenkaita, maatalouskoneita, radio- ja sähkökoneita, laiva- ja venemoottoreita, konehihnoja, R & M. kuula- ja rullalaakereita, B.S.M. moottoripyöriä y.m.

Nimen lyhennys

Kunnioittaen tiedotamme, että tähänastinen toiminimemme Suomalainen Maanviljelyskauppa-Osakeyhtiö on tästä lähtien:

Maanviljelys-kauppa-Oy.

Viipurissa, syysk. 2 p:nä 1937.

Maanviljelyskauppa-Oy.

Viipuri, Sortavala, Hamina, Lahti, Lappeenranta ja Joensuu.

Kouvolan Rakennusaine Oy.

Kouvola. Puhelin 80.

Pohjoisen Kymenlaakson johtava erikoisliike rauta-, rakennus-, talous ja urheilutarvikkeiden alalla.

Kotkan Suomalainen SÄÄSTÖPANKKI

On vakavarainen säästölaitos ja maksaa aina korkeimman koron tallettajille.

Pankin hoidossa olevat varat ovat n. 28 milj. markkaa.

Seinäjoen "SISU" kangas

Kaunis, kestävä, käytännöllinen ja halpa.

ERIKOISKANGAS POIKIEN PUKUIHIN ja GOLFHOUSUIHIN. Valmistaa:

SEINÄJOEN KEHRUU- ja KUTOMATEHDAS O.Y.

Seinäjoki.

— — — Rajan väki ei ole punaista, eikä

Voimakas talous luo voimak

Lukijat! Ostakaa alla

rajalla ole varaa tukea vihollista — — —

kaan maanpuolustuksen.

mainituista liikkeistä!

Lakeuden Kirjapaino, Seinäjoki. 1937.